

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 79/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. februára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Kusom, Námestie osloboditeľov 10, Michalovce, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 NcC/49/2014 a jeho uznesením z 15. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 NcC/49/2014 a jeho uznesením z 15. decembra 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že krajský súd rozhodol napadnutým rozhodnutím o vylúčení deviatich sudcov Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/192/2014, prerokovávajúcich podľa rozvrhu práce súdne agendy na občianskoprávnom úseku, z rozhodovania vo veci sťažovateľa z dôvodu ich zaujatosti proti právnomu zástupcovi sťažovateľa v dôsledku ich negatívneho subjektívneho vzťahu k jeho osobe. Súčasne vec prikázal na konanie Okresnému súdu Košice-okolie.

3. Sťažovateľ nesúhlasí s napadnutým rozhodnutím, pretože krajský súd v iných dvoch veciach rozhodujúc o rovnakých dôvodoch zaujatosti k právnomu zástupcovi sťažovateľa rozhodol, že sudkyňa [REDAKOVANÉ] (vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C/52/2006), resp. sudca [REDAKOVANÉ] (vo veci vedenej pod sp. zn. 12 C/54/2013) nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania týchto vecí. Súčasne poukazuje aj na to, že vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6 C/252/2013 krajský súd uznesením sp. zn. 12 NcC/8/2014 z 2. mája 2014 nevyhlásil žiadneho sudcu okresného súdu. Ďalej sťažovateľ tvrdí, že „vyjadrenie všetkých sudcov zmanipuloval súčasný predseda okresného súdu...“.

4. Podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutie je vydané „v rozpore s článkom 1 ods. 1 ústavy... je nepresvedčivé a vzbudzuje pochybnosti“, porušujúce jeho označené základné práva a slobody zaručené ústavou a dohovorom.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„... Základné právo [REDAKOVANÉ] zaručené v čl. 46 ods. 1 a v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, tiež v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 NcC/49/2014-94 a jeho uznesením zo dňa 15.12. 2014 porušené bolo.

... Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5 NcC/49/2014-94 zo dňa 15.12.2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

... Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ]... trovy právneho zastúpenia v sume 320,44 €..“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

7. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným

právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05). Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom v danej veci nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do tohto dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľov až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (IV. ÚS 322/09).

8. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“, to znamená musia im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Sťažovateľ v sťažnosti v podstate (primárne) napáda porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, k porušeniu ktorého malo dôjsť napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorý rozhodol o vylúčení deviatich sudcov okresného súdu z dôvodu, že sa vyjadrili, „že sa cítia zaujatí, žiadajú o vylúčenie

z prejednávania a rozhodovania v tejto veci a súhlasia s tým, aby bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie inému súdu“.

10. Ak je sťažovateľ toho názoru, že v jeho prípade sudca/sudcovia nemali byť vylúčení z prerokovania a rozhodovania tejto veci a že neboli rešpektované jeho procesné práva pri rozhodovaní krajského súdu v napadnutom rozhodnutí, bude mať možnosť svoje výhrady uplatniť pri využití prostriedkov právnej ochrany, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva voči meritórnemu rozhodnutiu. Ide jednak o právo na riadne opravné prostriedky, ale aj právo využiť mimoriadne opravné prostriedky proti právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej. Ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09, III. ÚS 531/2014). Z uvedeného dôvodu preto ústavný súd nepovažoval za potrebné obsiahnejšie sa zaoberať argumentáciou sťažovateľa.

11. Pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti ústavný súd zistil, že ochranu sťažovateľom označenému základnému právu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je oprávnený poskytnúť všeobecný súd, a to v konaní o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu vo veci samej, preto rešpektujúc požiadavku subsidiarity plynúcu z čl. 127 ods. 1 ústavy i svoju doterajšiu rozhodovaciu prax ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07, I. ÚS 311/2011).

12. V nadväznosti na právny názor vyslovený v bode 8 [... základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“...] ústavný súd ďalej konštatuje, že v danom prípade nezistil tiež žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) a sťažovateľom napadnutým procesným rozhodnutím krajského súdu. Z uvedeného dôvodu sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2015